

Landstingsstyrelsen

Motion 2011:5 av Johan Sjölander och Lowisa Anderzon (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare

Föredragande landstingsråd: Birgitta Rydberg

Ärendebeskrivning

Motionärerna föreslår att en inventering genomförs av hur kommunernas ansvar samt deras samverkan med landstinget för boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare i praktiken fungerar.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Att erbjuda vård och omhändertagande för personer med missbruksproblem och samtidig annan sjuklighet är en viktig och omfattande uppgift. För att klara av denna uppgift fordras ett nära samarbete mellan olika huvudmän i samhället.

Att lösa boendefrågan för samsjuka narkotikamissbrukare är givetvis en angelägen uppgift. Men boende för missbrukare är ett lagstadgat kommunalt ansvar och således inte något som landstinget beslutar om. Missbruksutredningen föreslår inte någon ändring av detta ansvar.

Landstinget har ansvar för beroendevård, psykiatri och somatisk sjukvård.

Frågor som rör samordning mellan kommuner och landsting när det gäller personer med olika former av missbruksproblem bör lösas enligt de samverkansrutiner som gemensamt antagits av kommunerna och landstinget i den s k Missbrukspolicyn.

SKRIVELSE
2012-02-08

LS 1103-0485

Dessutom finns en ny överenskommelse mellan Kommunförbundet i Stockholms län (KSL) och Stockholms läns landsting om rutiner och riktlinjer för psykiatri. Det handlar bl a om samverkan. Överenskommelsen kommer enligt gällande planläggning att behandlas i Hälso- och sjukvårdsnämnden den 27 mars 2012.

Stockholms stad bedriver sedan år 2010 ett projekt som vänder sig till missbrukare och/eller hemlösa och erbjuder bostad och boendestöd. Projektet benämns Housing First.

Landstingsstyrelsens anser att landstinget inte bör ta på sig ett ansvar för samordningen av boende för samsjuka narkotikamissbrukare. Detta eftersom det tveklöst är en lagstadgad kommunal uppgift.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 27 januari 2012

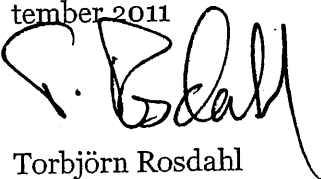
Motion

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 22 september 2012

S- och V-ledamöternas reservation

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 augusti 2011

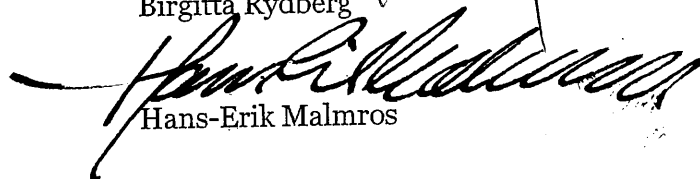
Programberedning Folkhälsa och psykiatri protokollsutdrag den 14 september 2011

Torbjörn Rosdahl

Birgitta Rydberg

Hans-Erik Malmros

Landstingsstyrelsens förvaltning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-01-27

LS 1103-0485

Landstingsstyrelsen

Ankom Stockholms läns landsting
2012 -01- 31
Dnr. LS 1103-0485

Rotel IV

Yttrande över motion 2011:5 av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare**Ärendebeskrivning**

Motionärerna föreslår en inventering av hur kommunernas ansvar för ett välfungerande boende och samverkan med landstinget fungerar och att utifrån denna inventering ta fram en handlingsplan för hur en dräglig boendesituation kan garanteras.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 27 januari 2012

Motion 2011:5

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 22 september 2011,

§ 9

Reservationer från S-och V-ledamöterna

Tjänsteutlåtande från hälso- och sjukvårdsförvaltningen den 18 augusti

2011

Utdrag från protokoll Programberedning Folkhälsa och psykiatri den 14 september 2011

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

*att anse motionen besvarad.***Förvaltningens förslag och motivering**

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i sitt yttrande poängterat att de frågeställningar som motionärerna tar upp är viktiga och att de behöver samordnas. Lanstinget är huvudansvarig för beroendevården, psykiatri och den somatiska vården.

I yttrandet från hälso- och sjukvårdsförvaltningen redovisas att problemen som påpekas kan lösas i samverkan mellan huvudmännen i enlighet med

den missbrukspolicy som antagits mellan kommunerna i länet och Stockholms läns landsting

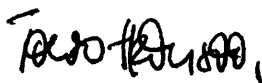
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen anser inte att landstinget ska åta sig samordningsuppgifter. Detta är ett lagstadgat kommunalt ansvar.

Stockholm stad har sedan 2010 ett nytt projekt (Housing First) som just vänder sig till missbrukare och/eller hemlösa och erbjuder bostäder och boendestöd.

Med hänvisning till det yttrande som hälso- och sjukvårdsförvaltningen lämnat anser förvaltningen motionen vara besvarad.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets miljöpolitiska program Miljöutmaning 2016 har hänsyn till miljön beaktats och bedömningen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Ankom Stockholms läns landsting
2011-03-22
LS 1103-0485
Dnr.....

Rotel IV

2011:5

Motion från Johan Sjölander mfl. (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare

De allra flesta människor kan genom ett enkelt beslut ändra sin livsföring för en kort period. De riktigt svåra är att genomföra och fullfölja ett beslut över tiden, och detta är en process som ständigt prövas av livet omkring en.

Särskilt svårt blir detta för grupper med komplexa problembilder och missbruksproblem. Den grupp som vi talar om är personer med psykisk- eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning där det även finns ett missbruk med i bilden. Kort och gott personer med *samsjuklighet*. Det är personer där huvudproblematiken kan vara av en art, men där det sammansatta vårdbehovet sätter käppar i hjulet för tillfrisknande och möjligheten till ett drägligt liv.

Samhället sätter in oerhörda resurser för att hjälpa dessa människor, från en mängd olika håll. Det är inte en ovanlig situation att samma person måste ha kontakt med kommunen (försörjningsstöd, missbruksvård, familjevård och/eller jobbtorg), sjukvården (somatisk vård, psykiatri, beroendevård, eller till och med specialistmödravård) och staten (arbetsförmedlingen, kriminalvården och frivården). Landstinget och sjukvårdens roll här är alltså behandlande. Men för att lyckas med en behandling måste man få hjälp tillbaka i samhället. I dag kommer många samsjuka in i vården, får sin behandling och utsluss. Sedan släpps personen i fråga i värsta fall ut utan stöd och hjälp och kanske framförallt möjlighet att prata med någon. Kanske till ett natthärberge eller till en lägenhet som mer är ett förråd full med stöldgods och narkotika. Många har kvar de gamla kamraterna som vill fortsätta det gamla livet med kriminalitet och droger.

För att en person med samsjuka ska kunna ges godtagbara villkor att lyckas komma tillbaka till en dräglig tillvaro krävs stöd. I den sköra situation som råder då är det viktigt med samverkan mellan de olika aktörerna. Socialtjänsten, sjukvården, arbetsmarknaden och staten måste på ett samordnat sätt bidra med finansiella resurser och långsiktigt stöd för att hjälpa personen att slutföra det egna tillfrisknande och upprätthålla sitt nya liv som samhällsmedborgare.

Landstinget har en unik möjlighet att ta ledningen i samverkansarbetet och leda den samsjukes tillfrisknande. Landstinget är huvudansvarig för beroendevården, psykiatri och den somatiska vården. Det är sålunda naturligt att landstinget är visionärt och framåtskridande och tar ett proaktivt grepp i samverkansfrågan.

En utgångspunkt som är viktig i all behandling är att innan man kan komma tillrätta med beroendet och en psykiatrisk problematik måste man ha ett ordnat boende och en tryggad försörjning, så att man inte behöver oroa sig över sin vardag. Det är socialtjänsten som har ansvar för individens försörjning och boendesituation. Men många med samsjuklighet är bostadslösa och har varit så under längre perioder, och dessa hamnar ofta mellan stolarna när socialtjänsterna ska ta ansvar.

Det behövs alltså en struktur med boenden där personer med komplexa vårdbehov erbjuds stöd och hjälp. Det ska vara ett ordnat boende där man får lära sig från början. En människa som levt marginaliserat behöver lära sig att leva i samhället med allt som det innebär i form av enkla sysslor som att lära sig tvätta sig, laga mat, och sedan få hjälp och stöd för att komma tillrätta med sin livsföring. Till boendena bör vara knuten personal och kompetens som kan fungera som stödjande resurser till personer med komplexa vårdbehov, exempelvis missbruksvård, underhållsbehandling för narkotikamissbruk, psykisk och fysisk ohälsa samt social färdighetsträning.

Huvudansvaret för de samsjukligas boende är som sagt kommunalt. Men ansvaret för den enskilde människan är gemensamt. Vår målsättning är att landstinget i Stockholms län skulle kunna ta taten i det arbetet, och vara den sammanhängande faktorn som håller ihop samverkan mellan kommun, landsting och stat när det gäller denna patientgrupp.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta;

- att genomföra en inventering av hur kommunernas ansvar för ett välfungerande boende och samverkan mellan landsting och kommun i praktiken fungerar för denna grupp inom Stockholms län
- att utifrån denna inventering ta fram en handlingsplan för hur en dräglig boendesituation i enlighet med motionen som minimerar risken för återfall kan garanteras för Stockholms läns samsjuka

Stockholm den 17 mars 2011

Johan Sjölander

Lowisa Anderzon

~~Andreas Dahl~~

PROTOKOLLSUTDRAG

11/2011
§ 9

SAMMANTRÄDESDAG
2011-09-22

Justerat   Filippa Reinfeldt (M)
                                            Dag Larsson (S)

Anslagsdatum   2011-09-23

Ankom Stockholms läns landsting 2011-10-05 Dnr. LS.1103-0485

Rotelet IV

§ 9 Yttrande över motion 2011:5 av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare
HSN 1104-0311

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2011-08-18

Motion 2011:5 av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare
Protokollsutdrag från Programberedningen för folkhälsa och psykiatri, 2011-09-14

Yrkanden

1 Ordförandens (M) förslag för M-, FP- och KD-ledamöterna om bifall till förslag till beslut (**bilaga 7**) från Programberedningen för folkhälsa och psykiatri

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag
att omedelbart justera beslutet.

2 Dag Larssons (S) förslag för S- och V-ledamöterna (**bilaga 7**) om bifall till yrkandet från S i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri

att bifalla motionen i sin helhet

Propositionsordning

Inför beslut ställer ordföranden proposition på yrkandena. Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutar** enligt ordförandens (M) förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutar**

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

SAMMANTRÄDESDAG
2011-09-22

11/2011
§ 9

att omedelbart justera beslutet.

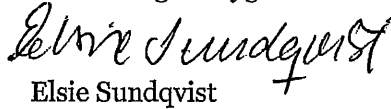
Reservation

S- och V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt egna förslag.

Vid protokollet

Linnea Pettersson

Rätt utdraget intygas:

Elsie Sundqvist

Expedieras till:

Landstingsstyrelsen
Akten

SAMMANTRÄDESDAG
2011-09-14

6/2011
§ 7

BILAGA

FÖRSLAG TILL BESLUT

PROGRAMBEREDNING 3
Folkhälsa och psykiatri
Socialdemokraterna

2009-09-14
HSN 1104-0311

Ärende 7

Ang yttrande över motion 2011:5 av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare

Socialdemokraterna föreslår programberedningen för Folkhälsa och psykiatri att föreslå för Hälso- och sjukvårdsnämnden besluta:

att bifalla motionen i sin helhet

Det skarpa kravet motionen väcker är en inventering av hur väl vår samverkan med kommunerna fungerar för några av våra svårast sjuka patienter i olika delar av länet. Framförallt när det gäller den centrala delen att personer med samsjuklighet också får stöd till en bra boendemiljö. Utifrån denna inventering föreslår motionen därefter att landstinget tar fram en handlingsplan för hur de (eventuella) problem som uppdagats kan åtgärdas.

Dessa krav avslås i tjänsteutlåtandet med argumentet att landstinget inte "ska åta sig samordningsuppgifter för boende för missbrukare" eftersom detta "är ett lagstadgat kommunalt ansvar". Motionen kräver dock inte att landstinget ska ta på sig några samordningsuppgifter rörande rent kommunala ansvarsuppgifter. Vad motionen föreslår är en översyn över hur väl det i praktiken fungerar för våra patienter i olika delar av vårt län, och att vi utifrån detta agerar för att göra saker bättre.

Vi delar inte uppfattningen att alla problem kring dessa patienter är kommunernas fel och därför ett renodlat kommunalt ansvar. Tvärtom är vi helt övertygade om att det finns saker som landstinget kan göra bättre. Och även om det i något fall är så att de lösningar en probleminventering ger vid handen står att finna snarare på den kommunala sidan är det fortfarande ett landstingsintresse att i dialog med berörd kommun hjälpas åt att åstadkomma en för patienterna mer acceptabel situation.

Vi delar inte synen att samverkan mellan två parter är ett ansvar enkom för en part (den andra). Därför föreslår vi bifall till motionen.

Handläggare:

Johan Tallroth

Yttrande över motion 2011:5 av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälsö- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över en motion av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om att genomföra en inventering av hur kommunernas ansvar för ett välfungerande boende och samverkan mellan landsting och kommun i praktiken fungerar för denna grupp inom Stockholms län. Dessutom föreslås att utifrån denna inventering ta fram en handlingsplan för hur en dräglig boendesituation i enlighet med motionen som minimerar risken för återfall kan garanteras för Stockholms läns samsjuka.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2011-08-18

Motion 2011:5 av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälsö- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Förvaltningen anser att de frågeställningarna som motionärerna tar upp är viktiga och behöver samordnas.

De allra flesta människor kan genom ett enkelt beslut ändra sin livsföring för en kort period. De riktigt svåra är att genomföra och fullfölja ett beslut över tiden, och detta är en process som ständigt prövas av livet omkring en. Särskilt svårt blir detta för grupper med komplexa problembilder och missbruksproblem.

Landstinget är som motionärerna skriver huvudansvarigt för beroendevården, psykiatri och den somatiska vården.

Förvaltningen anser att de problem som påpekas kan lösas i samverkan mellan huvudmännen i den missbrukspolicy som antagits mellan kommunerna i länet och Stockholms läns landsting.

Förvaltningen anser inte att landstinget ska åta sig samordningsuppgifter för boende för missbrukare. Detta är ett lagstadgat kommunalt ansvar. I Missbruksutredningen (SOU 2011:35) anförs heller inga skäl till förändring i ansvarsfrågan kring boende.

Stockholm stad har sedan 2010 ett nytt projekt (Housing First) som just vänder sig till missbrukare och/eller hemlösa och erbjuder bostäder och boendestöd.

Catarina Andersson Forsman
Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef

Programberedning 3
- Folkhälsa och psykiatri

PROTOKOLLSUTDRAG

6/2011

§ 7

SAMMANTRÄDESDAG
2011-09-14

Justerat Birgitta Rydberg (FP)
Johan Sjölander (S)

§ 7 Yttrande över motion 2011:5 av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare
HSN 1104-0311

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över en motion av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om att genomföra en inventering av hur kommunernas ansvar för ett välfungerande boende och samverkan mellan landsting och kommun i praktiken fungerar för denna grupp inom Stockholms län. Dessutom föreslås att utifrån denna inventering ta fram en handlingsplan för hur en dräglig boendesituation i enlighet med motionen som minimerar risken för återfall kan garanteras för Stockholms läns samsjuka.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2011-08-18
Motion 2011:5 av Johan Sjölander (S) och Lowisa Anderzon (S) om inventering av boendesituationen för samsjuka narkotikamissbrukare

Yrkanden

Inför beslutet föreligger två förslag:

1. Förvaltningens förslag, till vilket ordföranden Birgitta Rydberg (FP) yrkar bifall, att föreslå Hälso- och sjukvårdsnämnden

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

2. Socialdemokraternas förslag, till vilket Johan Sjölander (S) yrkar bifall, att föreslå Hälso- och sjukvårdsnämnden

att bifalla motionen i sin helhet.

(Se bilaga för förslaget i sin helhet).

Propositionsordning

Ordföranden Birgitta Rydberg (FP) ställer proposition på de två förslagen och finner att beredningen bifaller förvaltningens förslag och avslår Socialdemokraternas förslag.

Beslut

Programberedningen **beslutar** att i enlighet med förvaltningens förslag föreslå Hälso- och sjukvårdsnämnden att besluta

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Reservation

Johan Sjölander (S) meddelar att Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget förslag att bifalla motionen.

Vid protokollet

Karin Melin Norlander